

Sadržaj

Turistički programi i ture

Prirodni i kulturno-povijesni resursi

Uvod	2-3	Flora i fauna	38-39
1. Gojzericom po Mljetu	4-11	Geomorfološki fenomeni	40-41
2. Pješačenje	12-21	Povijesna baština	42-44
3. Učimo o Mljetu!	22-23	Priče i legende	45
4. Zaveslaj i doživi!	24-27	Tradicija	46-47
5. Iskustvo pod morem	28-31		
5. Doživi Mljet	32-33		
7. Biciklizam	34-37		

Uvod

Dobro došli na Mljet, zelenu oazu punu prirodnih fenomena i kulturnih znamenitosti koje su nam u nasljeđe ostavili brojni žitelji tog otoka. U ovom katalogu pronaći ćete mnogo načina kako istražiti bogatstva otoka, i to raznim aktivnostima poput pješačenja, bicikлизma, planinarenja, vožnje kajakom i kanuom te mnogih drugih. Mljet je idealno mjesto za rekreaciju i uživanje u prirodi pa vas pozivamo da odaberete željenu aktivnost i upustite se u avanturu.

Turistički programi i ture

Odaberite jednu od 17 tura koje ovaj katalog nudi kako biste istražili zeleni otok. Ture su raspoređene po programima ovisno o dominantnoj aktivnosti, a svaka od njih ucrtana je na karti te opisana kako biste mogli znati što vas očekuje. Prije polaska informirajte se o vremenskim prilikama. Ture je idealno proći u proljeće i jesen tijekom cijelog dana, dok u ljetno vrijeme zbog visokih temperatura preporučujemo polazak rano ujutro i kasno navečer.

1. Gojzericom po Mljetu!

Kratki opis programa

Ako je planinarenje vaš pojam za relaksaciju i uživanje u prirodnim ljepotama, na pravom ste mjestu. Mljet je brdovit otok koji sačinjavaju brojni relativno niski vrhovi pa se na njegovih oko 200 kilometara planinarskih staza svi mogu rekreirati. Pritom planinari početnici mogu izabrati manje dionice, dok oni iskusniji mogu proći većinu staza radi većeg izazova. Ture u nastavku nude optimalnu kombinaciju šumskih puteva, vidikovaca koji oduzimaju dah i šetnje uz tirkizno more.

Dostupne ture

- Mljetska planinarska obilaznica
- Sobra – Saplunara
- Kozarica – Tatinica
- Pomena – otvoreno more

2. Pješačenje

Kratki opis programa

Mljet je otok stvoren za šetnju jer u relativno kratkom vremenu imate priliku vidjeti brojne ljepote ili samo uživati u jedinstvenom krajoliku. U ovome programu nekoliko je tura koje variraju u zahtjevnosti i trajanju, a u sklopu svake imate priliku odabratи samo jedan manji segment, sve ovisno o željama i vremenu koje imate na raspolaganju.

Dostupne ture

- Austrijski put
- Babino Polje – Odisejeva špilja
- Put maslina (Babino Polje–Maranovići)
- Pješačka tura po NP Mljet
- Prožurska Luka - Prožura

3. Učimo o Mljetu!

Kratki opis programa

Otok Mljet bio je mjesto života brojnih civilizacija i kultura koje su uživale u njegovim prirodnim posebnostima: od drevnih Grka i Rimljana do Dubrovačke Republike. Svaka kultura ostavila je svoj trag, a ovaj program vodi vas njihovim putevima te uči o tradiciji i jedinstvenoj prirodnoj baštini.

Dostupna tura

- Polače – otok Sveta Marija

4. Zaveslaj i doživi!

Kratki opis programa

Otok Mljet okružen je brojnim otočićima koji su savršena odredišta za kanu i kajak. Ovaj program nudi nekoliko tura na različitim stranama otoka koji vam daju drugačiju perspektivu Mljeta i omogućuju otkrivanje skrivenih uvala, polušpilja i mnogih drugih prirodnih ljepota.

Dostupne ture

- Tura 4 otočića
- Uvala Sutmiholjska – Odisejeva špilja

5. Iskustvo pod morem

Kratki opis programa

Upustite se u ronilačku avanturu na lokacijama koje je cijenjeni oceanolog Jacques Cousteau prozvao jednim od najljepših ronilačkih lokacija u svijetu. Podmorski zidovi, potopljene špilje i brojna nalazišta amfora dokazuju da se Mljet nalazio na važnom pomorskom putu antičkih galija u plovidbi Jadranom. Za ture u ovom programu preporučuje se stručno vodstvo ronilačkog centra.

Dostupne ture

- Greben Štit
- Tajna antičkog broda

6. Doživi Mljet

Kratki opis programa

Ako Mljet želite proći uzduž i poprijeko, a istodobno doživjeti njegovu povijest i tradiciju, ovaj program, odnosno tura ima sve za vas.

Dostupna tura

- Putovanje kroz povjesna naselja

7. Biciklizam

Kratki opis programa

Na Mljetu će rijetko koji posjetitelj odoljeti čarima vožnje na dva kotača. Neovisno o tome radi li se o laganoj vožnji oko jezera ili o dužim relacijama, krajolik koji će vas okruživati bez ikakve će sumnje uloženi trud učiniti isplativim.

Dostupne ture

- Biciklom kroz park
- Na dva kotača do Blaca

Objašnjenje oznaka na karti

Flora i fauna

Geomorfološki fenomeni

Povjesna baština

Priče i legende

Tradicija

Točka za fotografiranje

Mljetska planinarska obilaznica

Opis programa

Mljetska planinarska obilaznica najpopularnija je i najkompletnija tura na otoku Mljetu, jer se pruža od prostora Nacionalnog parka sve do središta otoka. Izrazito dobar geografski položaj, geološke karakteristike te morfološko bogatstvo krajolika i krajobraza daju mogućnost boravka u prirodi i upoznavanja s obiljem ljepota flore i faune kopna, zraka, mora i podmorja. Na ovoj turi imat ćete priliku popeti se na najviši vrh otoka, posjetiti najpopularnije vidikovce, a na odmorima od planinarenja i razgledati povijesne znamenitosti u mjestima kroz koja tura prolazi. Cijela trasa označena je planinarskim markacijama i opremljena žigovima na kontrolnim točkama (KT) označenim na karti.

Kome je namijenjena:

Ova tura idealna je za sve koji žele uživati u predivnoj prirodi otoka Mljeta. Ako se podijeli u etape, namijenjena je svakome.

1) POMENA-GOVEDARI (4 h, 8.5 km)

- A. Pomena (1m)
- B. Posušni Borovac (26 m)
- C. Crjene stijene (126 m)
- D. Lenga (1 m)
- E. Mjendeli (91 m)

2) GOVEDARI-BLATO (6 h, 14 km)

- F. Veliki Gradac (157 m)
- G. Montokuc (235 m)
- H. Zle stijene (243 m)
- I. Veliki Planjak (392 m)
- J. Grabova glava (384 m)
- K. Strmica (111 m)

3) BLATO-ROGOVIĆI-BABINO POLJE (5 h, 7.5 km)

- L. Dubovca (177 m)
- M. Vrh od Dola (260 m)
- N. Rogovići (353 m)

4) BABINO POLJE-VELIKI GRAD-SOBRA (5 h, 9.3 km)

- O. Veliki Grad (514 m), najviši vrh otoka
- P. Veji kok (395 m)
- R. Na vrh Peskarije (302 m)
- S. Opor dolac (175 m)
- T. Sobra (1 m)

Na ovoj turi možete vidjeti i doživjeti

Uz ljepote malog i velikog mosta i šumu alepskog bora i hrasta na ovoj turi možete vidjeti i doživjeti:

Crkva sv. Nikole - jedna od najstarijih župa na otoku, građena u 13/14. st.

Blatina - nadomak mjesta Blato, nalazi se blatina, odnosno nakupina bočate vode nalik jezeru. (Više na str. 40)

Ptice - na Mljetu postoji oko 120 različitih vrsta ptica, a zbog izvora vode, njihovo često okupljalište su i same blatine. (Više na str. 39)

Vidikovci:

1. Veliki gradac
2. Veliki planjak - najviši vrh Nacionalnog parka, a tu se nalazi i planinarski dom
3. Montokuc - najpoznatiji vidikovac koji se nalazi unutar Nacionalnog parka
4. Grabova glava - jedan od najlepših vidikovaca na otoku
5. Strmica - vidikovac poviše blatske blatine
6. Veliki grad - najviši vrh otoka

Trajanje

5

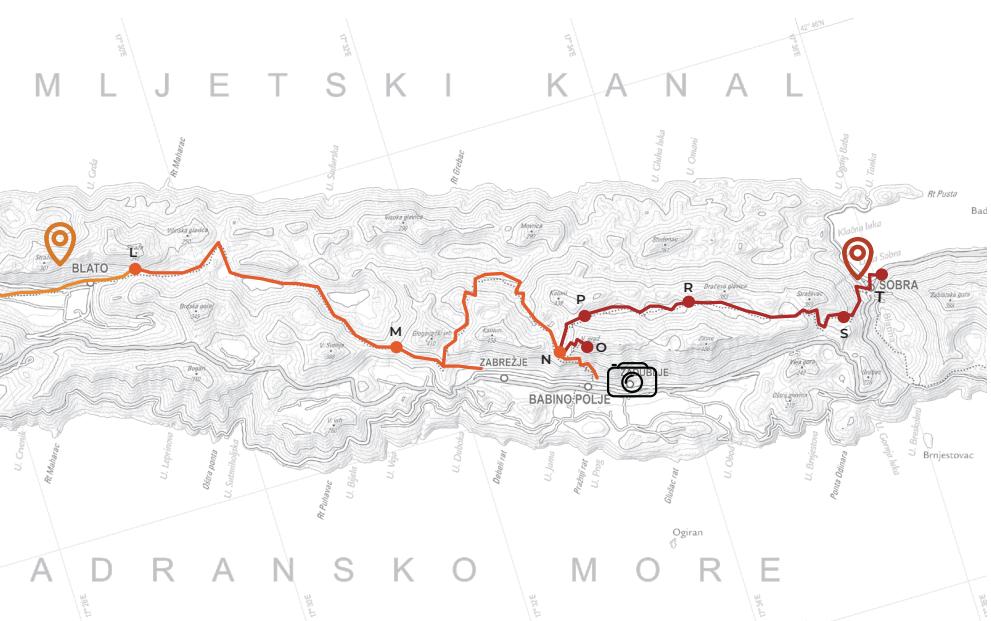
- 4 dana (oko 20 h hoda)
- 40 km

Zahtjevnost ture (1-5)

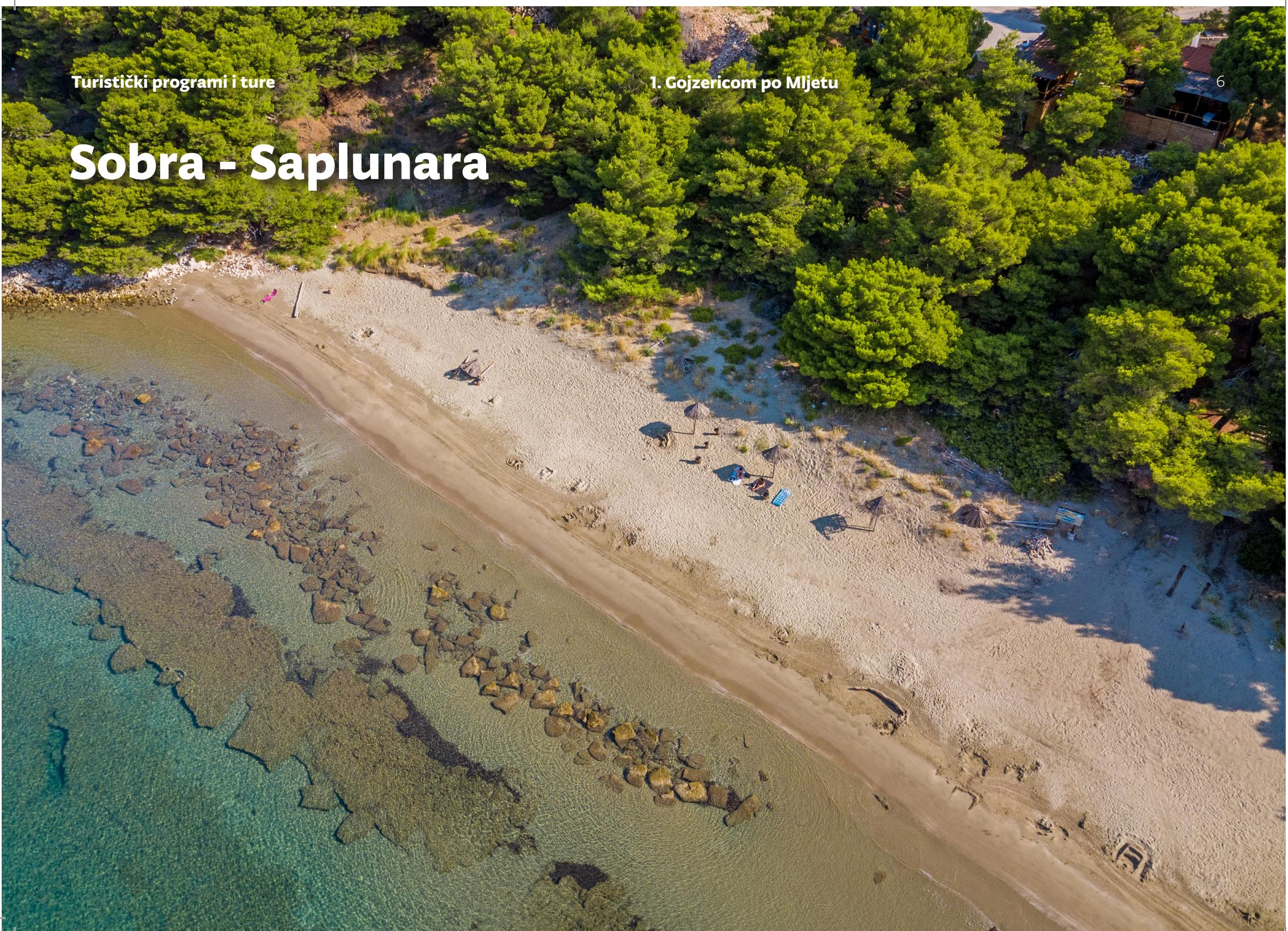
K2, lagano do zahtjevno, ovisi koja dionica

Što pripremiti

- Odgovarajuća odjeća i obuća
- Dovoljna količina vode
- Zaštita za glavu
- Mobilni telefon s punom baterijom
- Hrana
- Prijevoz - nije kružna tura

Sobra - Saplunara

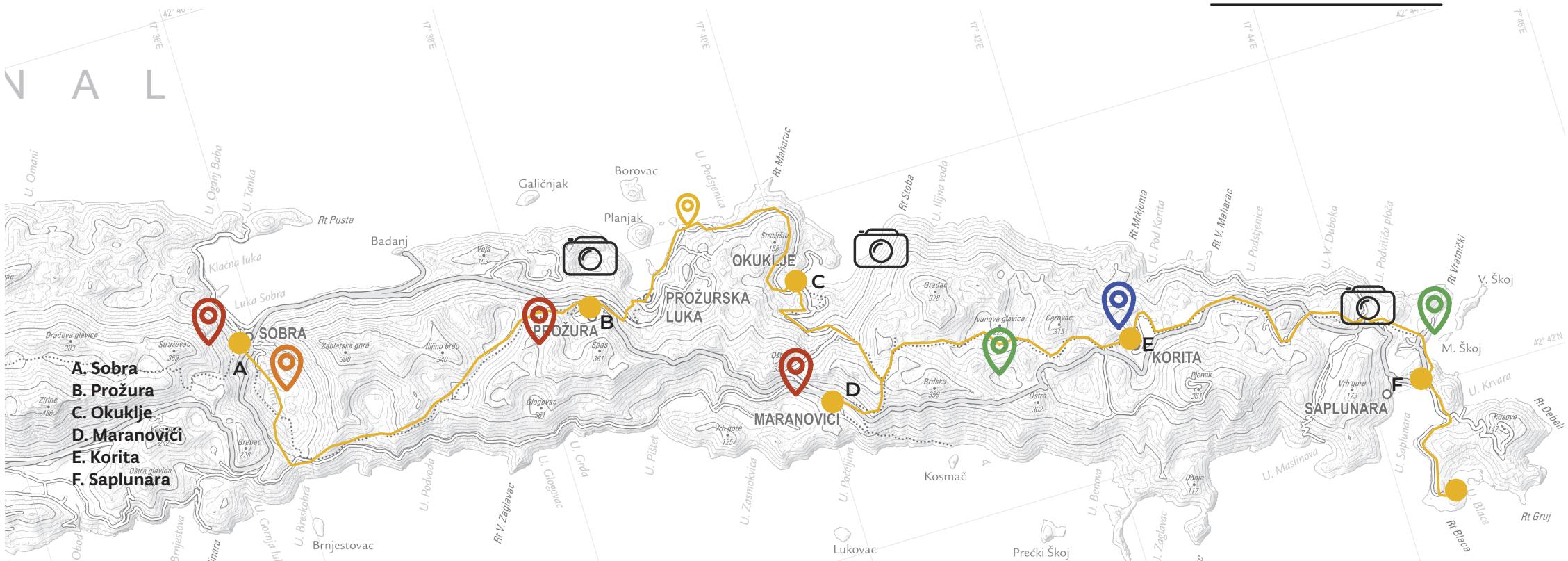

Opis programa:

Ova tura predstavlja prirodan nastavak mljetske planinarske obilaznice koji obuhvaća drugi dio otoka. Na putu će vas oduševiti brojne prirodne i povijesne znamenitosti, dok ćete na samom kraju ture odahnuti u hladu šume samoniklog pitomog bora Pinja i triju pješčanih plaža.

Kome je namijenjena:

Budući da je ova tura nastavak mljetske planinarske obilaznice za zapadni dio otoka, također je namijenjena svima, jer se može podijeliti u etape ili odraditi u jednom komadu.

Na ovoj turi možete vidjeti i doživjeti

Blatina - druga blatina nalazi se iznad mjesta Sobra. (Više na str. 40)

Priča o brodolomu sv. Pavla - uz pogled iznad mjesta Saplunara preporučujemo priču o jednom od najpoznatijih gostiju otoka svih vremena. (Više na str. 45)

Prožura - naselje nastalo u srednjem vijeku i koje je, za vrijeme Dubrovačke Republike, bilo mjesto za odmor dubrovačkih plemića. Preporučujemo posjet lokalnom groblju i crkvi sv. Martina odakle se pruža predivan pogled na Prožursku Luku i Prožursku blatinu. (Više na str. 43)

Pogledi i vidikovci - pogled iznad Okuklja i vidikovca iznad Saplunare.

Nošnja i folklor - budući da je kroz povijest otok Mljet bio poprilično izoliran od znatnih utjecaja s kopna, uspio je sačuvati jedinstvenu tradiciju narodnih nošnji i plesova. (Više na str. 47)

Šuma pinja - šuma samoniklog pitomog bora i dio otoka zaštićen kao rezervat prirodnih rijetkosti. (Više na str. 38)

Trajanje

- 2 dana
- 20 km

7

Zahtjevnost ture (1-5)

K2, lagano

Što pripremiti

- Odgovarajuća odjeća i obuća (gojzerice ili trekking teniske)
- Dovoljna količina vode
- Zaštita za glavu
- Mobitel s punom baterijom
- Hrana
- Prijevoz - nije kružna tura

Kozarica-Tatinica

Opis programa

Ovu turu karakterizira panoramski put uz i po stijenama s pogledom na more i obližnje otočiće. Nedaleko od Tatinice, završne točke ture, ugostit će vas Polače, mjesto poznato po ostacima antičkih građevina. Vrlo je vjerojatno da ćete naići i na pokolu divlju kozu koje borave po stijenama. U ljetnim mjesecima osvježenje možete potražiti u uvali Križice.

Kome je namijenjena:

Ljubiteljima šetnje uz more, fotografiranja, ali i posjetiteljima koji borave u Kozarici, mjestu iz kojeg kreće staza. Imajte na umu da staza ide po stijenama tako da teren nije lagan.

Na ovoj turi možete vidjeti i doživjeti

Otoći, otočići i hridi – u neposrednoj blizini uvale Tatinica, nalaze se 4 mala otoka: Kobrava, Tajnik, Ovrata i Moračnik. (Više na str. 41)

Ptice – od brojnih ptičjih vrsta na Mljetu, najviše je galebova i morskih vranaca. (Više na str. 39)

Trajanje

- 2 h
- 5 km

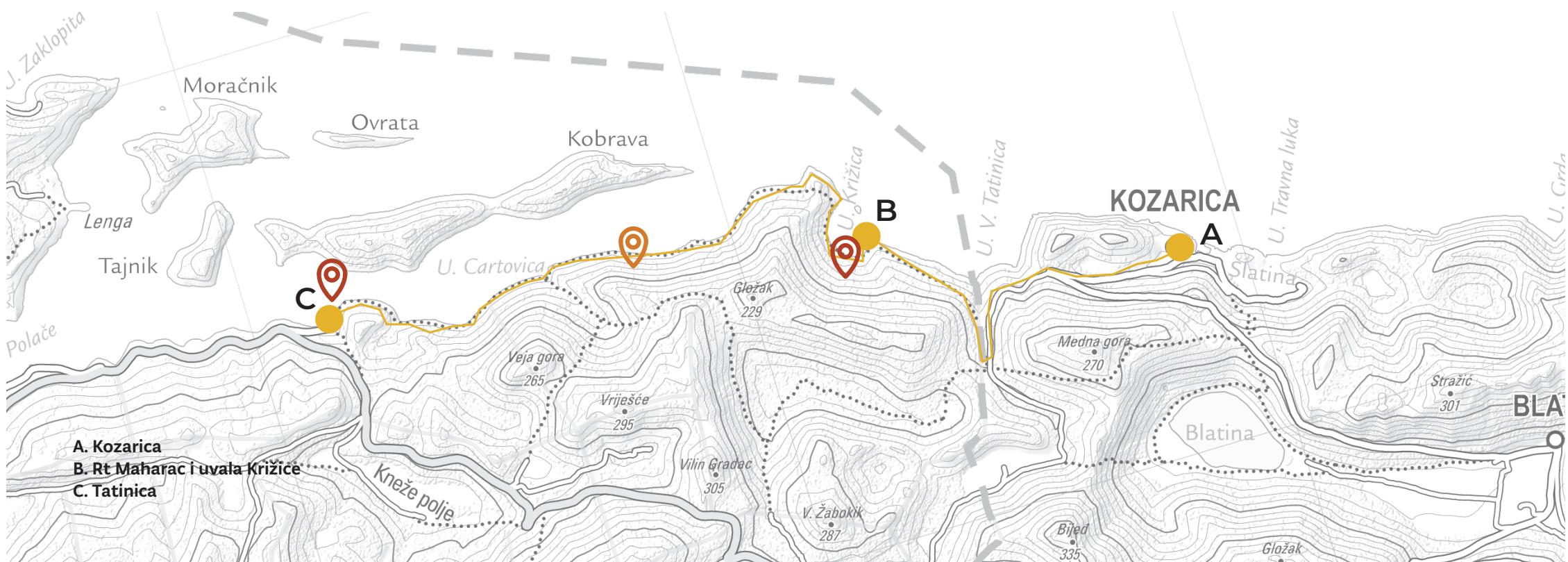
9

Zahtjevnost ture (1-5)

K2, lagano

Što pripremiti

- Gojzerice za savladavanje stjenovitog terena
- Voda
- Odjeća za kupanje
- Prijevoz - nije kružna tura

1. Gojzericom po Mljetu

Pomena - otvoreno more

Opis programa:

Idealna tura za razgledati Nacionalni park iz jedne druge perspektive. Ova će vas tura povesti iz Pomene šetnicom koja pokriva obalu Malog i Velikog jezera. Ovaj put dovest će vas na jednu od najljepših točaka jezera - tik pred otok Sveta Marija. Nastavkom puta doći ćete do Velikog mosta, kojeg ne prelazite već se upućujete kroz šumu alepskog bora i hrasta crnike do mjesta gdje možete uživati u pogledu na kanal i otvoreno more.

Kome je namijenjena:

Svim posjetiteljima koji žele drugu perspektivu Nacionalnog parka uz lagantu turu i posjet mjestima koja inspiriraju svojom ljepotom.

Na ovoj turi možete vidjeti i doživjeti

Otok Sveta Marija - na ovu prirodnu znamenitost pruža se prekrasan pogled s rta Janik. (Više na str. 41)

Veliki most - uz ovaj most, obnovljen 2016. godine, vežu se brojne priče i povijesne zanimljivosti. (Više na str. 44)

Veliko i Malo jezero - geomorfološki fenomen mljetskih jezera zapravo je morski zaljev koji je nastao povišenjem razine mora u poslijeglacijskom razdoblju te su se postupno punili morskim vodom kroz Solinski kanal.

Jezera skrivaju specifičnu podvodnu floru i faunu te se odlikuju i jedinstvenom strujom kojom morska voda iz njih ulazi i izlazi. (Više na str. 40)

Trajanje

- 3 h

Zahtjevnost ture (1-5)

K1, lagano

Što pripremiti

- Štapovi
- Adekvatna obuća
- Voda

Austrijski put

Opis programa

Austrijski put pješačka je staza koja onima koji njome prođu, uz krasan pejzaž i umirujuću šetnju, nudi i da sami postanu djeličem povijesti. Naime, ova staza dio je široke ceste koju je izgradila Austro-Ugarska Monarhija koja je između ostalog povezivala glavnu luku Sobra s Babinim Poljem. Od ukupnih 6 km danas je dostupno 850 m poučne staze za lagantu i kratku šetnju, s pogledom na blatinu i more, koja svjedoči o vještinama i upornosti tadašnjih graditelja. Još jedan ostatak ove ceste vidljiv je i u mjestu Prožura, a tura je dostupna u sklopu ovog programa.

Kome je namijenjena:

Svima željnim rekreacije koji u kratkoj šetnji iz Sobre žele vidjeti mljetsku floru i faunu, doživjeti blatinu kao prirodni fenomen i naučiti ponešto o mljetskoj povijesti.

Na ovoj turi možete vidjeti i doživjeti

Šuma alepskog bora i hrasta crnike - hlad na turi osigurat će vam šuma autohtone sorte hrasta te alepskog bora koju su posadili antički Grci za potrebe brodogradnje. (Više na str. 38)

Mungosi - budući da u ovom predjelu obitavaju mungosi, postoji (mala) šansa da jednog i susretnete. (Više na str. 38)

Blatina - sa staze ćete imati priliku vidjeti jednu od rijetkih pojava boćate vode karakterističnih za hrvatske otoke. (Više na str. 40)

Ptice - kao jedan od glavnih migracijskih putova ptica selica otok Mljet predstavlja važnu točku odmorišta i hranilišta za mnogobrojne vrste, pogotovo u prostoru bogatom pitkom vodom (blatine i slatine). (Više na str. 39)

Trajanje

- 30 min u jednom smjeru
- 1 km

Zahtjevnost ture (1-5)

2

Što pripremiti

- Dovoljna količina vode
- Adekvatna obuća (tenisice, gojzerice)

Babino polje - Odisejeva špilja

Opis programa

Odisejeva špilja jedan je od najatraktivnijih prirodnih fenomena na otoku Mljetu. Do nje se može doći na više načina, no ako se odlučite na pješačenje od obližnjeg Babinog Polja, ova špilja neće biti jedina zanimljivost koju ćete vidjeti. Naime, na putu do nje proći ćete kroz brojne maslinike, a zbog prekrasnog pogleda naići na još brojnija mesta za slikanje nezaboravnih fotografija.

Kome je namijenjena:

Svima koji su spremni za razgledavanje prirodne ljepote (Odisejeve špilje) „protegnuti noge“. Zbog male zahtjevnosti ova staza je pogodna i roditeljima s manjom djecom.

Na ovoj turi možete vidjeti i doživjeti

Odisejeva špilja - ova jedinstvena prirodna pojava idealna je kulisa za prekrasne fotografije. (Više na str. 40)

Legenda o Odiseju - špilja je nazvana prema Odiseju, junaku Homerove Ilijade, koji je prema spomenutom djelu stao na ovome otoku. (Više na str. 45)

Maslinici i vinogradi - putem iz Babinog Polja doživjet ćete niz maslinika i vinograda, neke od preostalih grana poljoprivrede na Mljetu. (Više na str. 46)

Trajanje

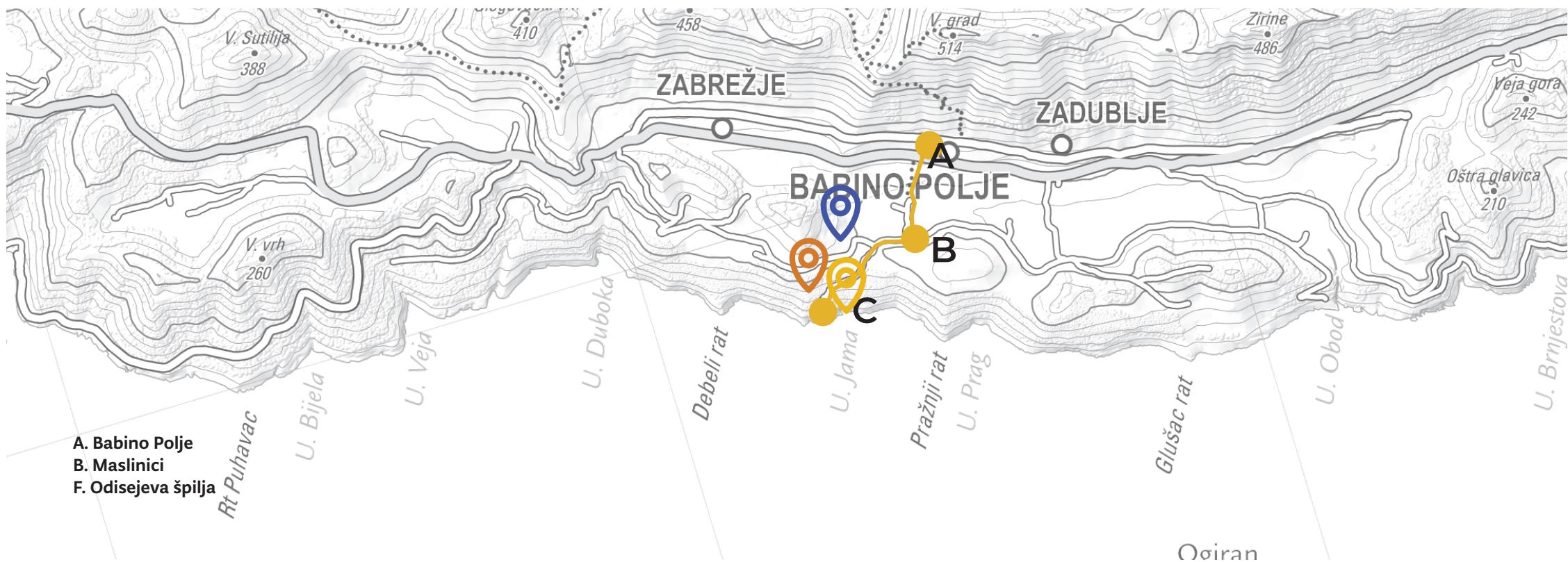
- 20 min u A - B smjeru
- 45 min u B - A smjeru
- 1 km dužine

Zahtjevnost ture (1-5)

2

Što pripremiti

- Dovoljna količina vode
- Adekvatna obuća (tenisice, gojzerice)

Put Maslina (Babino polje - Maranovići)

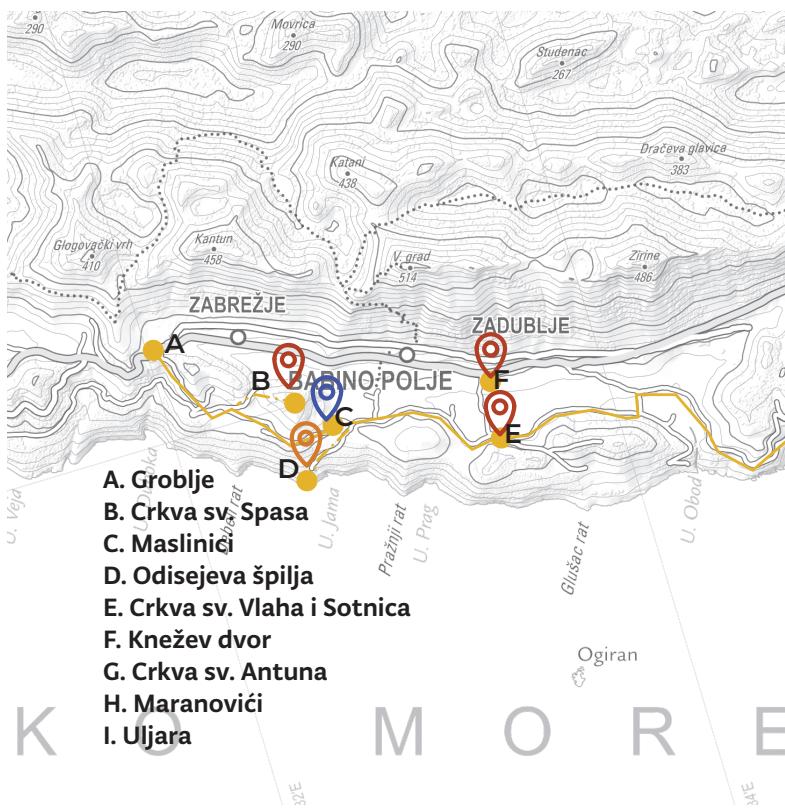

Opis programa

Počevši od najvećeg maslinarskog područja - Babinog Polja, ova tura će vas provesti kroz brojne povijesne spomenike i maslinike sve do mjesta Maranovići. Stoga, neka vas naziv ne zavara, maslinici i maslinarenje samo su dio onoga što ova povijesno-poljoprivredna staza nudi. Cijelim putem do Maranovića, vjerno će vas pratiti pogled kroz maslinike na vanjski dio otoka, prema Italiji, što znači i mnogo prekrasnih fotografija. Na kraju staze mogu se vidjeti i spomenici poput: Fiječine kuće iz 16. stoljeća, Sotnice, Kneževa dvora, crkve sv. Vlaha, crkve sv. Spasa i suhozida.

Kome je namijenjena:

Ovo je staza za one koji žele doživjeti poljoprivredu na otoku, otkriti vještine starih zanata te vidjeti zanimljive dislocirane spomenike kulture. Pripremite dosta vremena za ovu lijepu turu.

Na ovoj turi možete vidjeti i doživjeti

Maslinarstvo - cijelim putem pratit će vas maslinici kao dokaz tradicije ove poljoprivredne grane, a imat ćete i priliku posjetiti uljaru i iz prve ruke čuti o procesu proizvodnje ulja. (Više na str. 46)

Ostaci crkava - putem do Maranovića proći ćete nekoliko crkava i kulturnih spomenika vrijednih kratkog skretanja sa staze.

Knežev dvor - u ovoj kući iz 16. stoljeća stolovao je mljetski knez, a danas se nalazi etno zbirka. (Više na str. 42)

Mjesto Maranovići - na kraju puta dočekat će vas mjesto koje svoj napredak duguje upravo maslinarstvu, a vrijedi vidjeti i župnu crkvu sv. Antuna. (Više na str. 43)

Odisejeva špilja - nakratko skrenite sa staze i odmorite uz pogled na ovaj prirodnji fenomen. (Više na str. 40)

Sotnica – zgrada u kojoj su benediktinci obavljali sudsenu vlast sve do kraja 15. stoljeća. (Više na str. 42)

Trajanje

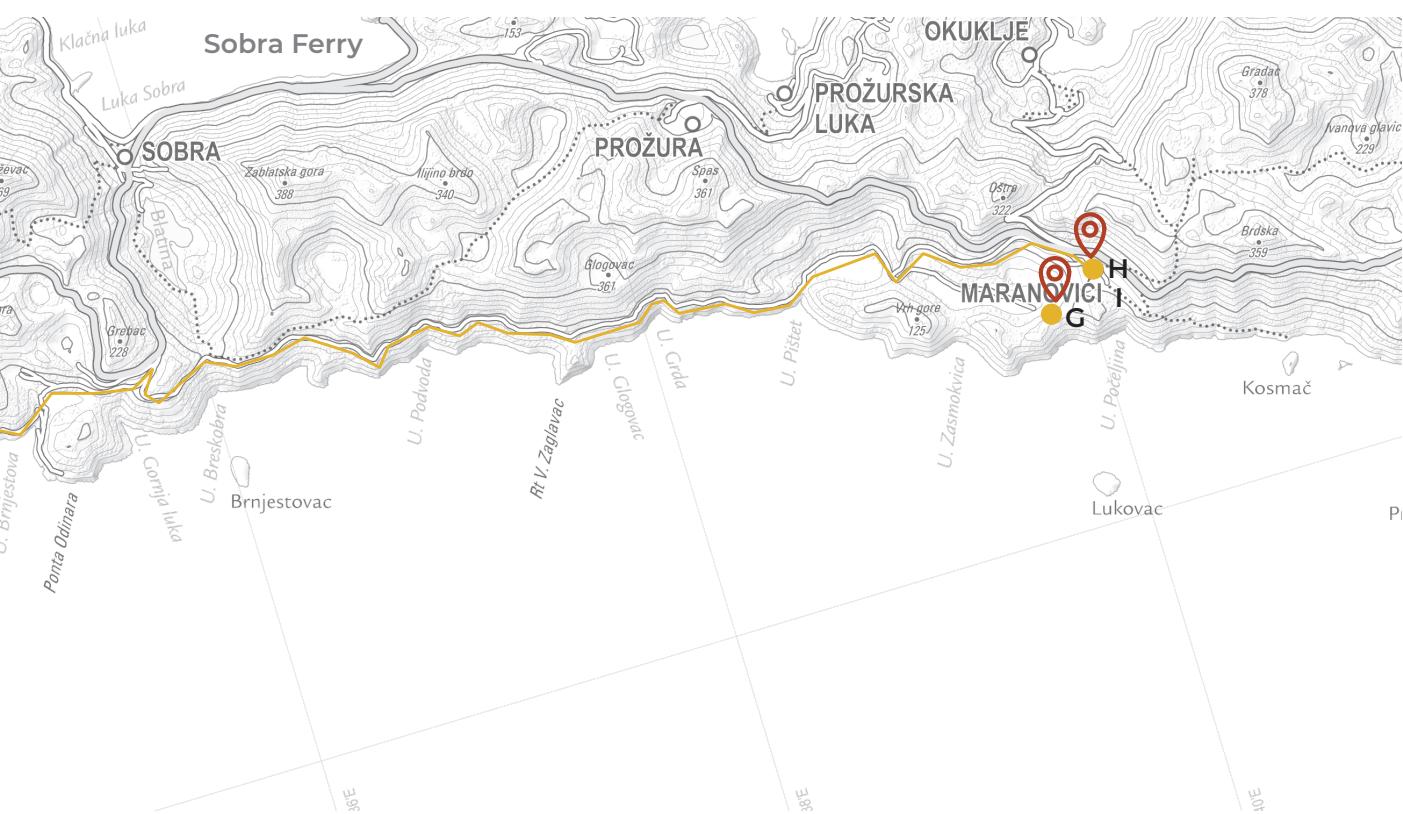
- 3 h

Zahtjevnost ture (1-5)

2 - 3

Što pripremiti

- Zaštita od sunca
- Puno vode
- Adekvatna obuća (tenisice, gojzerice)

Pješačka tura po NP Mljet

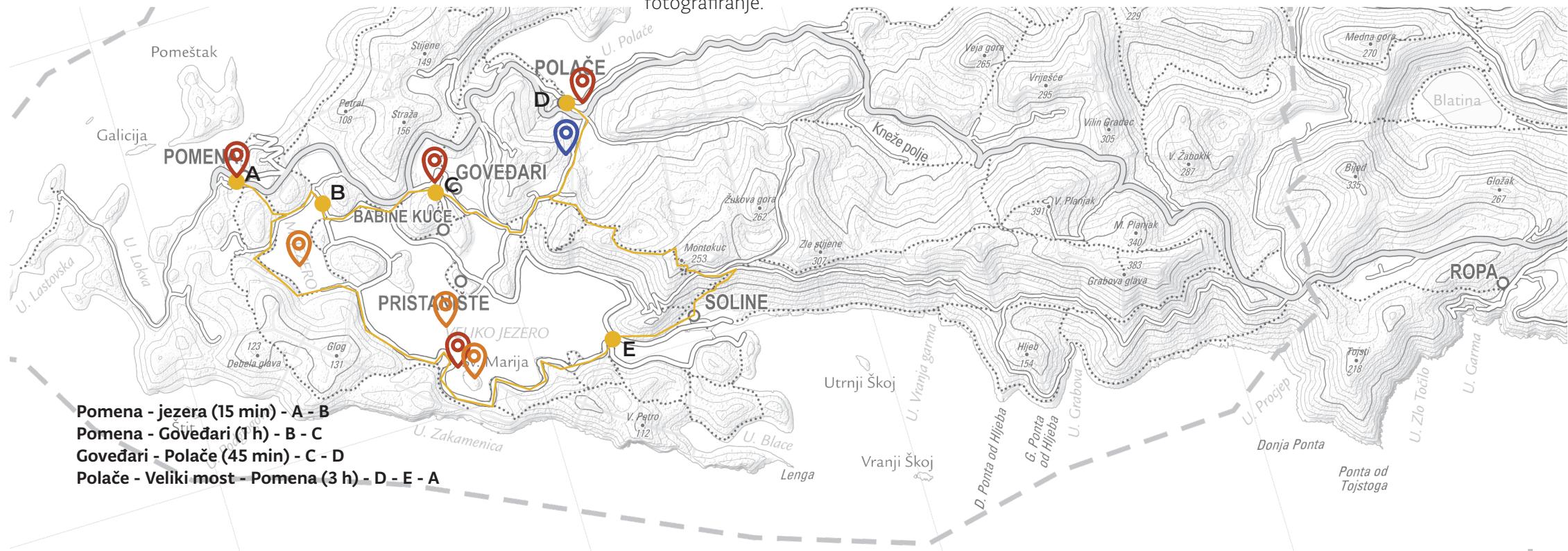

Opis programa

Ova šetačka tura vam pruža jedinstven doživljaj NP Mljet. Bilo da je vaša početna točka Pomena, Polače ili čak Govedđari, ovom stazom u bilo kojem smjeru možete doživjeti sve značajnosti koje vam ovo područje pruža, a ima ih mnogo. Provjerite razlike smjerove i segmente i izaberite barem jedan, bilo da se radi o laganoj šetnjici od Pomene do jezera ili primjerice o šetnji uz obalu jezera od Polača do Pomene.

Kome je namijenjena:

Sveobuhvatni šetački paket za sve posjetitelje NP Mljet. Turu možete odraditi cijelu ili manje segmente, stoga je namijenjena svima, i početnicima rekreativcima i profesionalcima.

Na ovoj turi možete vidjeti i doživjeti

Fenomen jezera - prošćite dvama slanim jezerima omeđenima šumom, jednom od najvećih mljetskih atrakcija. (Više na str. 40)

Otok Sveta Marija i benediktinski samostan - samo kratkom vožnjom brodom udaljen je ovaj maleni otočić usred jezera koji na sebi čuva veličanstveni samostan iz 12. stoljeća. (Više na str. 41)

Govedđari - prvo naseljeno mjesto na području Nacionalnog parka, ali i jedino koje se ne nalazi na samoj obali. (Više na str. 43)

Orhideje - krenete li u šetnju u proljeće, imat ćete priliku diviti se brojnim jedinkama ove ugrožene vrste. (Više na str. 39)

Guvna - nadomak mjesta Polače, ovaj kulturno-povijesni lokalitet pokazat će vam stare načine vršidbe žita. (Više na str. 46)

Vidikovac Montokuc - ovaj novoobnovljeni vidikovac na visini od 253 m pruža prekrasan pogled na jezera i priliku za fotografiranje.

Trajanje

- ukupno 4 h (moguća podjela na segmente)

Zahtjevnost ture (1-5)

1 - 3

Što pripremiti

- Odgovarajuća obuća
- Zaštita od sunca
- Puno vode

Prožurska luka - Prožura

Opis programa

Poput ture „Austrijski put“, i ova se tura također naslanja na staru austrijsku cestu koja je povezivala mjesta Prožurska Luka i Prožura. Prožura je jedno od rijetkih mjesta koje se ne vidi s mora, pa se do njega morate uspeti. Trud će vam se isplatiti jer mjesto nudi brojne povijesne znamenitosti i poglede koji oduzimaju dah.

Kome je namijenjena:

Ova kraća ali strma šetnja od 2 km namijenjena je svima željnim lekcije iz povijesti, fotografiranja i kraćeg planinarenja.

Na ovoj turi možete vidjeti i doživjeti

Prožura - srednjovjekovno mjesto skriveno u brdima, poznato po brojnim pričama i običajima. (Više na str. 43)

Srednjovjekovne crkve - vidjet ćete brojne crkve od kojih svaka ima svoje zanimljivosti i povijesni značaj.

Prirodni fenomeni - iz mesta se pruža pogled na prožursku blatinu i nekolicinu otočića u blizini Prožurske Luke. (Više na str. 40 i 41)

Trajanje

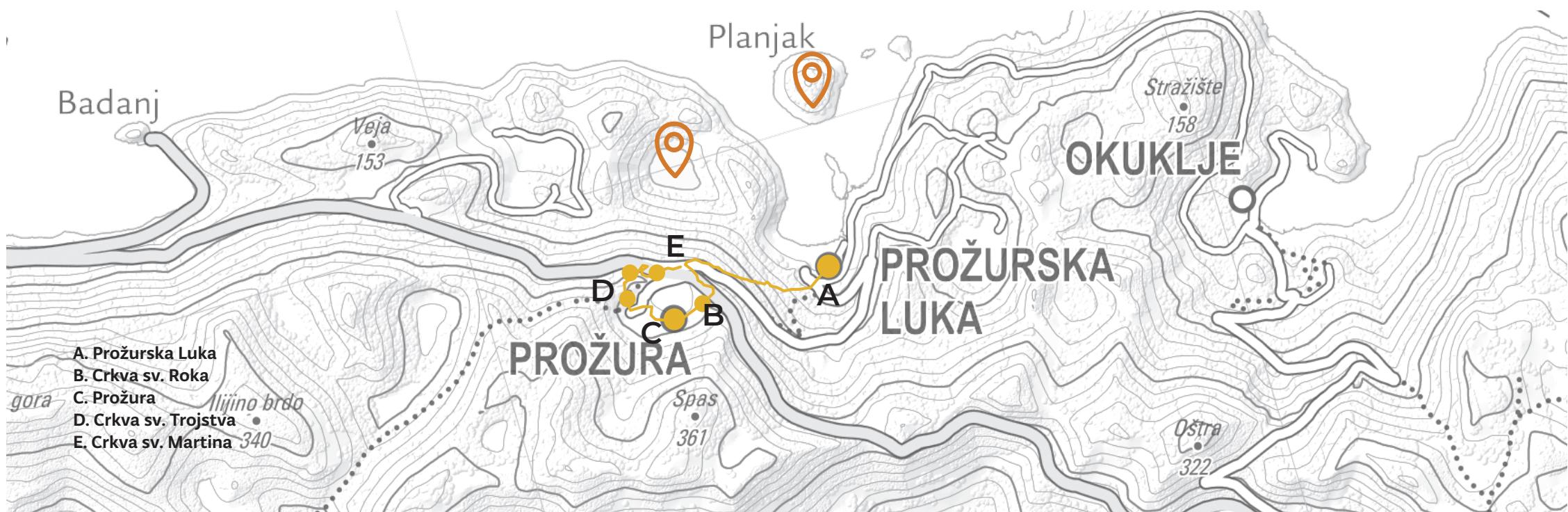
- 2 h 30 min (s razgledavanjem)
- 2 km

Zahtjevnost ture (1-5)

2

Što pripremiti

- Obuća za planinarenje
- Puno vode

Polače – otok Sveta Marija

Opis programa

Ova tura prikazuje kulturnu i povijesnu baštinu koju skriva prostor Nacionalnog parka. Na relativno kratkoj ruti upoznat ćete kulture brojnih stanovnika Mljet, njihove sigurne luke, običaje i zanate te sakrivene otočice i mjesta za molitvu.

Kome je namijenjena:

Svima zainteresiranim za lagatu šetnju primarno edukativnog karaktera, namijenjenu djeci ali i svim zainteresiranim uzrastima.

Na ovoj turi možete vidjeti i doživjeti

Polače - mjesto koje ljudsku aktivnost bilježi od vremena Grka i Rimljana, vjerojatno zbog sigurnosti luke i blizine izvora pitke vode, a dokaz tome su ostaci rimske palače i bazilika. (Više na str. 44)

Guvna - mjesto nekadašnje vršidbe žita i okupljanja mještana te jedinstveni kulturni spomenik. (Više na str. 46)

Otok Sveta Marija - otok Mljet unutar svoga Velikog jezera krije još jedan manji otočić iznenađujuće bogat povijesnim znamenitostima, s obzirom na to da su na njemu godinama bili smješteni benediktinci. (Više na str. 41)

Orhideje - u području Nacionalnog parka se na više mesta, u vrijeme proljeća, mogu vidjeti zanimljivi cvjetovi orhideje (najviše vrste naziva talijanski kačun), ugrožene vrste koja je u drugim područjima iznimno rijetka. (Više na str. 39)

Trajanje

- 2 h do 2 h i 30 min

Zahtjevnost ture (1-5)

1

Što pripremiti

- Odgovarajuća odjeća i obuća za šetnju po prirodi
- Dovoljna količina vode
- Zaštita za glavu

Tura 4 otočića

Opis programa

Ova tura obuhvaća sjeverni dio prostora NP Mljet i uključuje mnoštvo zanimljivih malih otočića. Kod ove ture postoji i mogućnost najma morskog kajaka te organiziranog polaska iz Tatinice koji uključuju hranu, piće opremu te razne zanimljive priče i anegdote iz ovog kraja. Očekujte mnoštvo zabave, lijepih mjesta za kupanje, špilja i mjesta na kojima možete napraviti nezaboravne fotografije.

Kome je namijenjena:

Ako se ide laganim tempom, ova tura je prilagođena svim uzrastima. Na njoj se mogu vidjeti brojni otočići i otkriti sve što ne možete pješice.

Na ovoj turi možete vidjeti i doživjeti

Bioraznolikost podmorja - Mljet odlikuje kristalno prozirno more koje je oduševilo i slavnog oceanologa i istraživača morskih dubina Jacquesa Cousteaua. (Više na str. 39)

Otočići Kobrava, Ovrata, Moračnik, Otočić Tajnik - brojnost otočića karakteristična je za otok Mljet. Prema razvedenosti Mljet je na četvrtom mjestu hrvatskih velikih otoka. (Više na str. 41)

Trajanje

- 3 h i 30 min

25

Zahtjevnost ture (1-5)

3

Što pripremiti

- Morski kajak
- Odjeća i obuća za kupanje
- Pokrivalo za glavu
- Voda
- Krema za sunčanje

Uvala Sutmiholjska - Odisejeva špilja

Opis programa

Odisejevu špilju kao jedinstven fenomen u potpunosti ćete moći doživjeti jedino ako u nju zaplivate, uplovite ili se od nje u moru malo udaljite.

Ova tura kreće s plaže Sutmiholjska na kojoj možete parkirati vozilo te obaviti kupanje na početku ili na kraju ture (ili oboje). Nakon toga kreće panoramska vožnja uz obalu morskim kajakom preko više od 7 uvala od kojih je posljednja upravo uvala u kojoj se nalazi morski ulaz u Odisejevu špilju.

Kome je namijenjena:

Svima onima koji žele vidjeti Odisejevu špilju iz morske perspektive, posjetiti jedan od otočića u sastavu Mljeta i pružiti si ugodnu morskiju rekreaciju.

Na ovoj turi možete vidjeti i doživjeti

Odisejeva špilja - jajolika špilja koja iz perspektive šetača s kopna izgleda kao jama, odnosno rupa u zemlji, dok iz perspektive plovila poprima oblike prave špilje.

(Više na str. 40)

Legenda o Odiseju - prema mljetskom vjerovanju, upravo je otočić Ogiran u blizini uvale Jama ona hrid na kojoj je Odisej, kako piše Ilijada, doživio brodolom, nakon kojeg je 7 godina proveo u špilji (prema mljetskom vjerovanju Odisejeva špilja) zarobljen činima nimfe Kalipso.

(Više na str. 45)

Trajanje

- 3 h

27

Zahtjevnost ture (1-5)

2

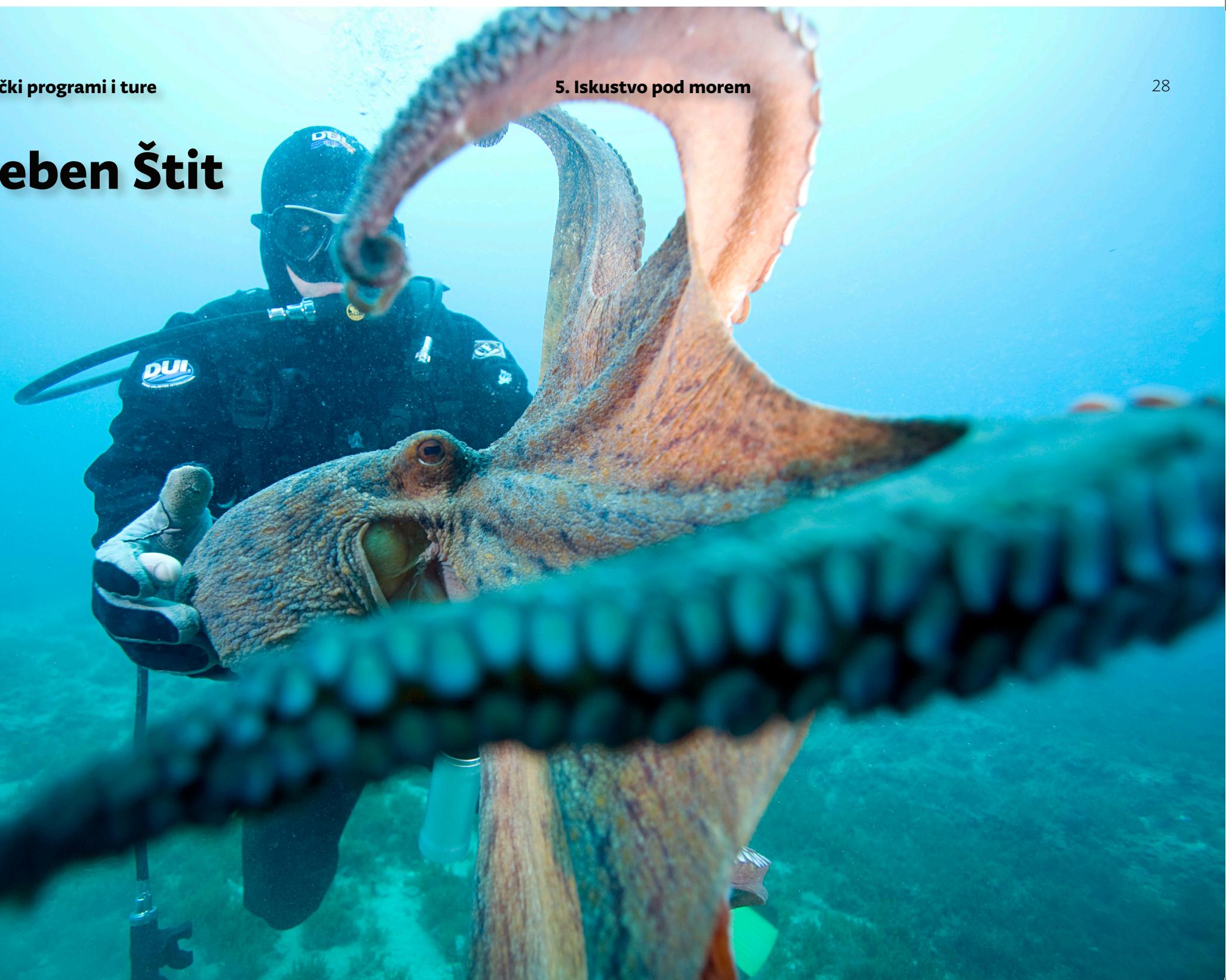
Što pripremiti

- Morski kajak
- Odjeća i obuća za kupanje
- Pokrivalo za glavu
- Voda
- Krema za sunčanje

Greben Štit

5. Iskustvo pod morem

Opis programa

Greben Štit na jugozapadnom dijelu otoka Mljeta, u ronilačkom smislu izrazito je atraktivna lokacija. Na ovom dijelu Mljeta podmorje je bogato biljnim i životinjskim svijetom, pa možemo pronaći: kirnje, škarpine, murine i posebice jastoge. Česta su jata gofova i škarama (jadranska barakuda), a vješti ronioci mogu pronaći i crveni koralj. Ovaj greben okrenut je prema Lastovskom otočju, a do njega se dolazi iz Pomene brodom pri čemu se pruža prekrasan pogled na neobične stijene koje krase ovaj dio obale.

Kome je namijenjena:

Svim roniocima sa ili bez iskustva koji žele nezaboravni doživljaj fantastičnih boja i oblika podmorskog svijeta.

Na ovoj turi možete vidjeti i doživjeti

Pomena - nekoć luka mjesa Goveđari, danas je turističko mjesto koje ljeti vrvi posjetiteljima i brojnim sadržajima.

Stijene i klifovi - putovanje brodom pruža prekrasan pogled na jedinstveni panoramski izgled Mljeta - razvedena obala, klifovi, hridine i brojni otočići. (Više na str. 41)

Bioraznolikost podmorja - zbog veće količine svjetla na južnoj strani otoka dočekat će vas bogatstvo boja i šarenila te mnogobrojne vrste morske faune. (Više na str. 39)

Trajanje

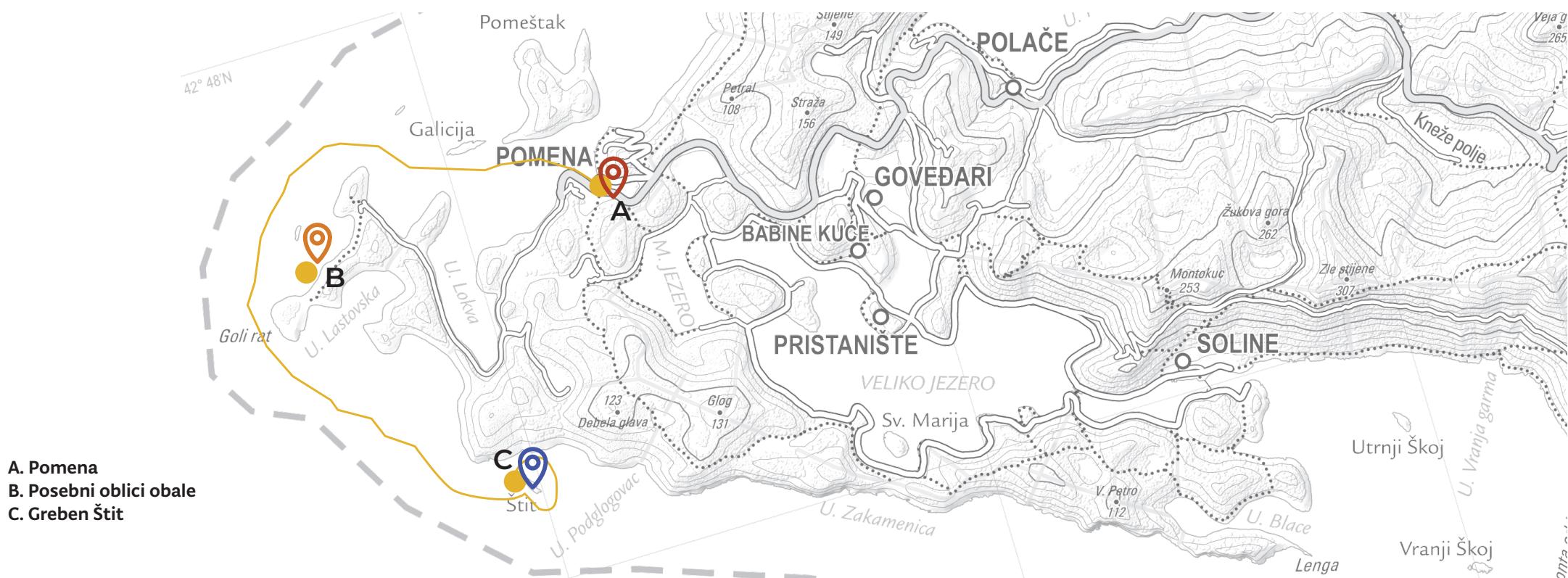
- Ukupno 2,5 h
- Vrijeme ronjenja: 1 h

Zahtjevnost ture (1-5)

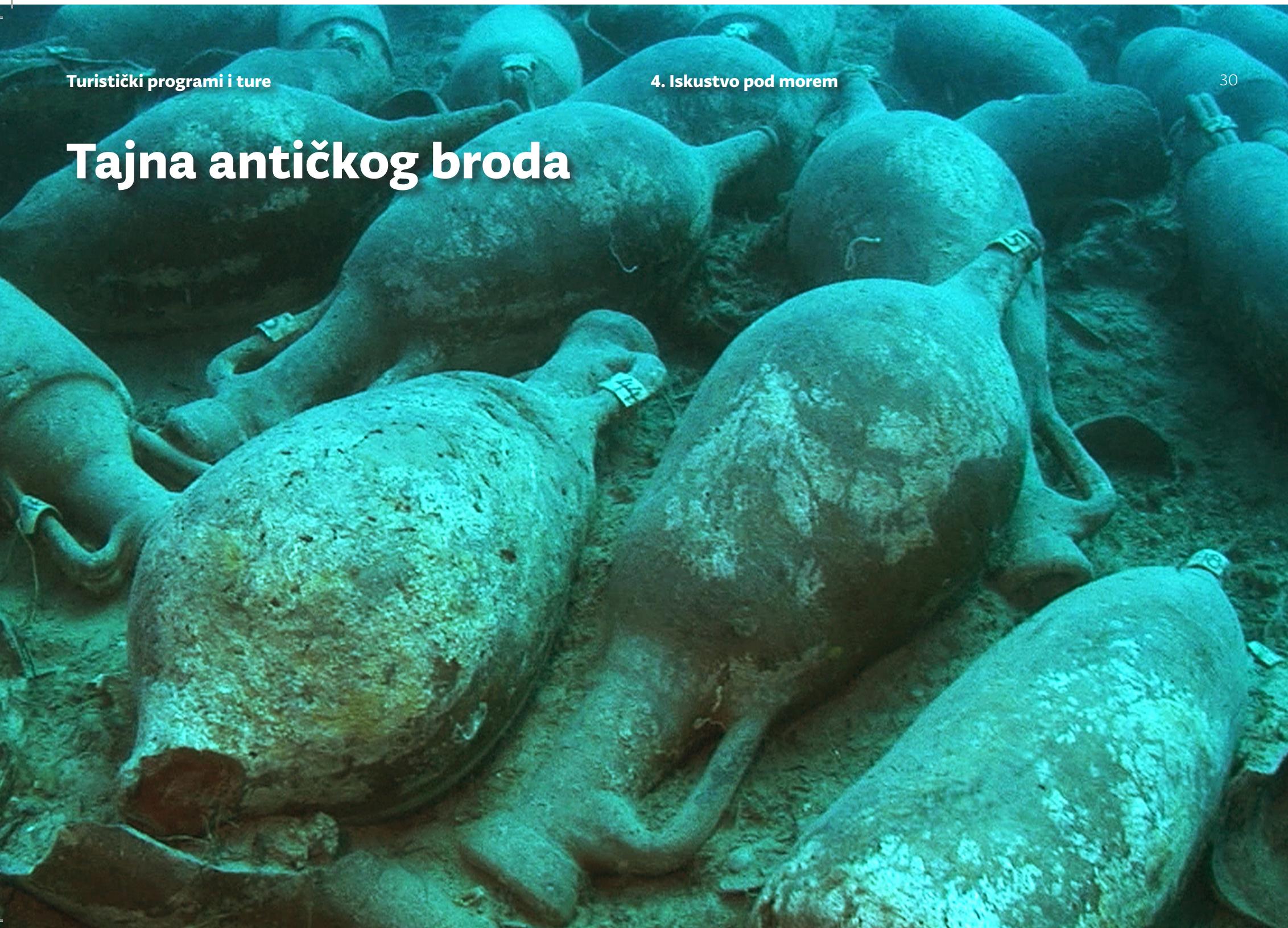
3 (tura se može prilagoditi ovisno o iskustvu ronioca)

Što pripremiti

- Potrebna oprema za ronjenje

Tajna antičkog broda

Opis programa

Ovo je jedina tura za koju vam nećemo odati točnu lokaciju, zbog delikatnosti arheoloških vrijednosti koje nudi. Na skrivenoj morskoj lokaciji između Pomene (ujedno i polazišna točka ture) i Polača, krije se pravo arheološko bogatstvo stvoreno antičkim brodolomom koji se dogodio prije 2000 godina. Osim ostataka antičkog broda, vidjet ćete i brojne amfore koje je brod nosio za vino, ribu i druge namirnice, ali i morski svijet pun spužvi, hobotnica te raznih riba svih oblika i boja.

Kome je namijenjena:

Tura je stvorena za ljubitelje fotografiranja, pogotovo onog podvodnog, zbog arheološkog značaja. Ova tura je isključivo vođenog karaktera i zahtijeva angažman ronilačkog centra.

Na ovoj turi možete vidjeti i doživjeti

Polače - mjesto koje bilježi tragove naseljavanja još od antičkih vremena kada su Rimljani na današnjem prostoru mjeseta izgradili antičku palaču. (Više na str. 44)

Stijene i klifovi - doživjet ćete drugačiju perspektivu otoka s pogledom na razvedenu i stjenovitu obalu otoka Mljet. (Više na str. 41)

Podmorje - antički brod i više od 160 amfora priča priču o tadašnjem vremenu. (Više na str. 39)

Trajanje

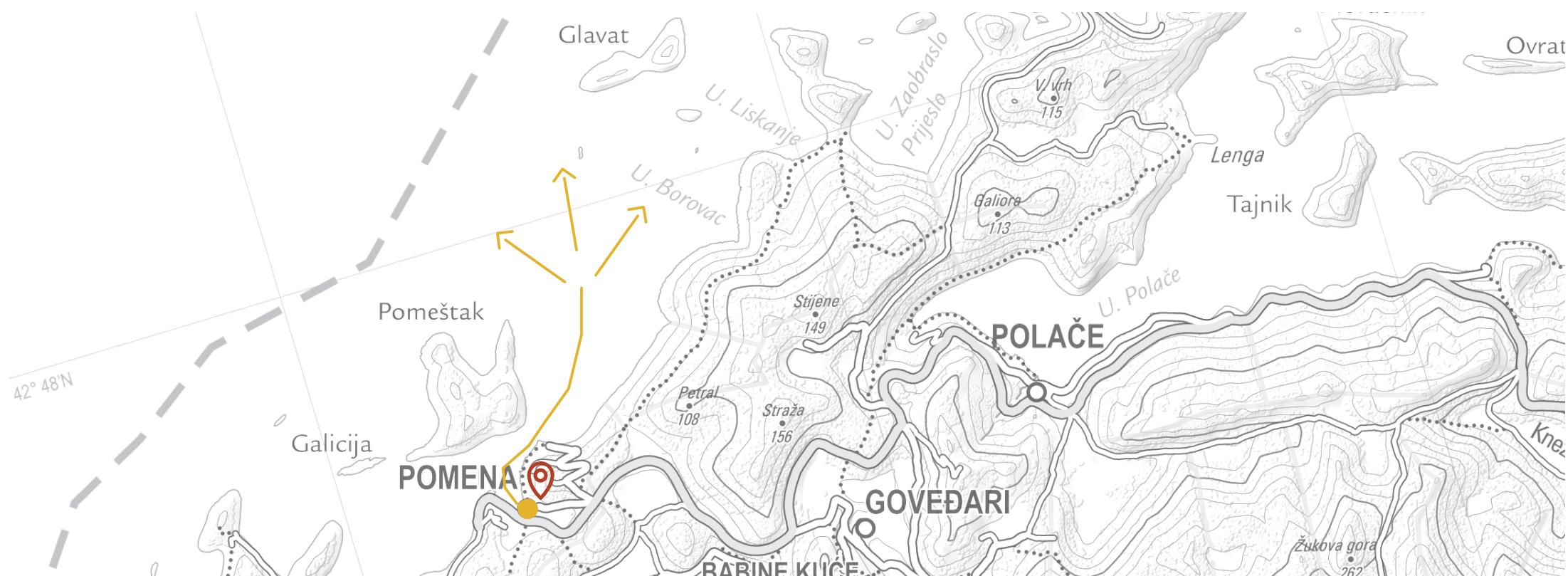
- Ukupno 2,5 h
- Vrijeme ronjenja: 1 h

Zahtjevnost ture (1-5)

3 (tura se može prilagoditi ovisno o iskustvu ronioca)

Što pripremiti

- Potrebna oprema za ronjenje
- Angažman ronilačkog centra

Putovanje kroz povijesna naselja

Opis programa

Vežite se, krećemo! U ovoj turi imat ćeće priliku proći cijeli otok Mljet. Nakon što pregledate mljetska jezera i sve što ona nude, pozicionirajte se u mjesto Polače odakle kreće ova avan(tura). Od mjesta Polače i Govedđari kreće se prema istoku otoka. Na turi se mogu vidjeti brojne povijesne i prirodne ljestvice otoka koje su nadogradnja na ono što područje Nacionalnog parka nudi, poput povijesti starih mljetskih naselja, fenomena blatina, starih zanata i običaja, a na kraju vas nagrađuje kupanjem na prekrasnim pješčanim plažama.

Kome je namijenjena:

Svima koji žele doživjeti cijeli otok, a da se fizički ne umore.

Na ovoj turi možete vidjeti i doživjeti

Mjesto Polače - prostor današnjih Polača jedno je od prvih naseljenih područja na otoku, što dokazuju i brojni ostaci antičkih civilizacija. (Više na str. 44)

Ostaci stare rimske palače - nekadašnja rimska palača postala je dio mjesta Polače, a vama će na tren pružiti priliku da postanete dio povijesti. (Više na str. 42)

Ostaci rimskih bazilika - s istočne i zapadne strane mjesta Polače možete posjetiti ostatke ranokršćanskih bazilika. (Više na str. 42)

Mjesto Govedđari - mjesto amfiteatralnog oblika i prvo naseljeno mjesto unutar prostora Nacionalnog parka koje odiše tradicijom. (Više na str. 43)

Blatina - jedna od nekoliko nakupina bočate vode, koja se nalazi pored mjesta Blato. (Više na str. 40)

Knežev dvor u Babinom Polju - etno zbirka u nekadašnjem mjestu stolovanja mljetskog kneza. (Više na str. 42)

Legenda o nastanku Babinog polja - mnogo zanimljivosti se veže uz najveće mjesto na otoku, pa tako i priča o njegovom o nastanku. (Više na str. 45)

Babino Polje - kroz povijest, ali i danas, najmnogoljudnije mjesto na otoku i mjesto u kojem je stolovao knez. (Više na str. 44)

Mjesto Maranovići - jedno od najstarijih mjesta na otoku u kojem se nalazi crkva sv. Antuna iz 19. st. (Više na str. 43)

Mjesto Korita - mjesto iz 15. st. nazvano po prirodnim kamenim udubljenjima u kojima se punila voda. (Više na str. 43)

Mjesto Prožura - mjesto u kojem dominiraju crkva sv. Martina, crkvica sv. Roka i Kaštio (četverokutna utvrda – kaštio) iz 17. stoljeća. (Više na str. 43)

Strašinatne - u Babinom Polju ili Maranovićima upitajte mještane o strašinatama, pričama o vilenjacima, vukodlacima, demonima i sirenama kojima su se plašila mala djeca.

Plaže Saplunara i Limuni - jedinstvene zbog očuvanih pješčanih dina, ove plaže savršen su završetak ture. (Više na str. 40)

Sv. Pavao Brodolomac - prema priči, veliki brodolom sv. Pavla iz Djela apostolskih, dogodio se upravo na jugoistočnoj obali Mljeta. (Više na str. 45)

Trajanje

- 1 h vožnje automobilom
- 1 h šetnje
- Razgledavanje lokacija - po želji
- Sati kupanja - po želji

33

Zahtjevnost ture (1-5)

1

Što pripremiti

- Automobil ili slično prijevozno sredstvo

Biciklom kroz Park

Opis programa

Ako imate volje, a temperature su vam se smilovale, jedan od ljepših načina razgledavanja NP Mljet je svakako vožnja biciklom. Budući da prometa u blizini jezera gotovo i nema, možete bezbrižno i lagano uživati u svježem zraku šume alepskog bora i hrasta crnike.

Kome je namijenjena:

Budući da se može odabrati jedna ili više etapa, tura je namijenjena svima zainteresiranim za kraću ili zahtjevniju vožnju biciklom po prekrasnom pejzažu.

Na ovoj turi možete vidjeti i doživjeti

Orhideje (u proljeće) - zbog očuvanog okoliša, ova ugrožena vrsta brojna je u području NP Mljet. Provjerite zašto ju zbog cvjetova zovu i „goli čovjek“. (Više na str. 39)

Veliko i Malo jezero - iako je vožnja jezerom zaista poseban osjećaj, obilazak Velikog i Malog jezera pruža neke nove vidike. (Više na str. 40)

Mali most - mjesto spajanja Velikog i Malog jezera, poznat kao mjesto za odmor i kupanje, ali i po morskim strujama koje mijenjanju smjer svakih 6 sati. (Više na str. 44)

Veliki most - spaja Veliko jezero sa Solinskim kanalom i otvorenim morem, a uz njega se vežu brojne priče i povijesne činjenice. (Više na str. 44)

Blatina - jedna od ukupno četiri nakupine bočate vode na otoku, koje spadaju u mrežu zaštićenih lokaliteta - Natura 2000. (Više na str. 40)

Trajanje

- 2 h

Zahtjevnost ture (1-5)

1 - 2

Što pripremiti

- Vlastiti bicikl ili rent-a-bike
- Dovoljna količina vode

Na dva kotača do Blaca

Opis programa:

Nakon razgledavanja NP Mljet, na suprotnoj strani otoka, čeka vas malo drugačiji krajolik za panoramsku vožnju biciklom. Ova relativno kratka vožnja zahtijevat će malo više vremena s obzirom na brojne točke za fotografiranje i kupanje.

Kome je namijenjena:

Svima koji žele panoramsku vožnju i mnoštvo mjesta za zaustavljanje radi slikanja prekrasnih fotografija.

Na ovoj turi možete vidjeti i doživjeti

Sveti Pavao brodolamac - Prema legendi ali i dostupnim povijesnim informacijama sv. Pavao doživio je brodolom upravo u ovom dijelu Mljeta, a moguće mjesto brodoloma vidljivo je s mjesta Podškoji u Saplunari (točka A).
(Više na str. 45)

Pješčane plaže - za početak i kraj ture dostupne su vam tri prirodne pješčane plaže. (Više na str. 40)

Otocci, otočići, hridi - nadaleko poznata razvedenost mljetske obale opjevana i opisana u brojnim povijesnim dijelima i na ovoj turi pokazuje svoje čari kroz Veliki i Mali Škoj.
(Više na str. 41)

Trajanje

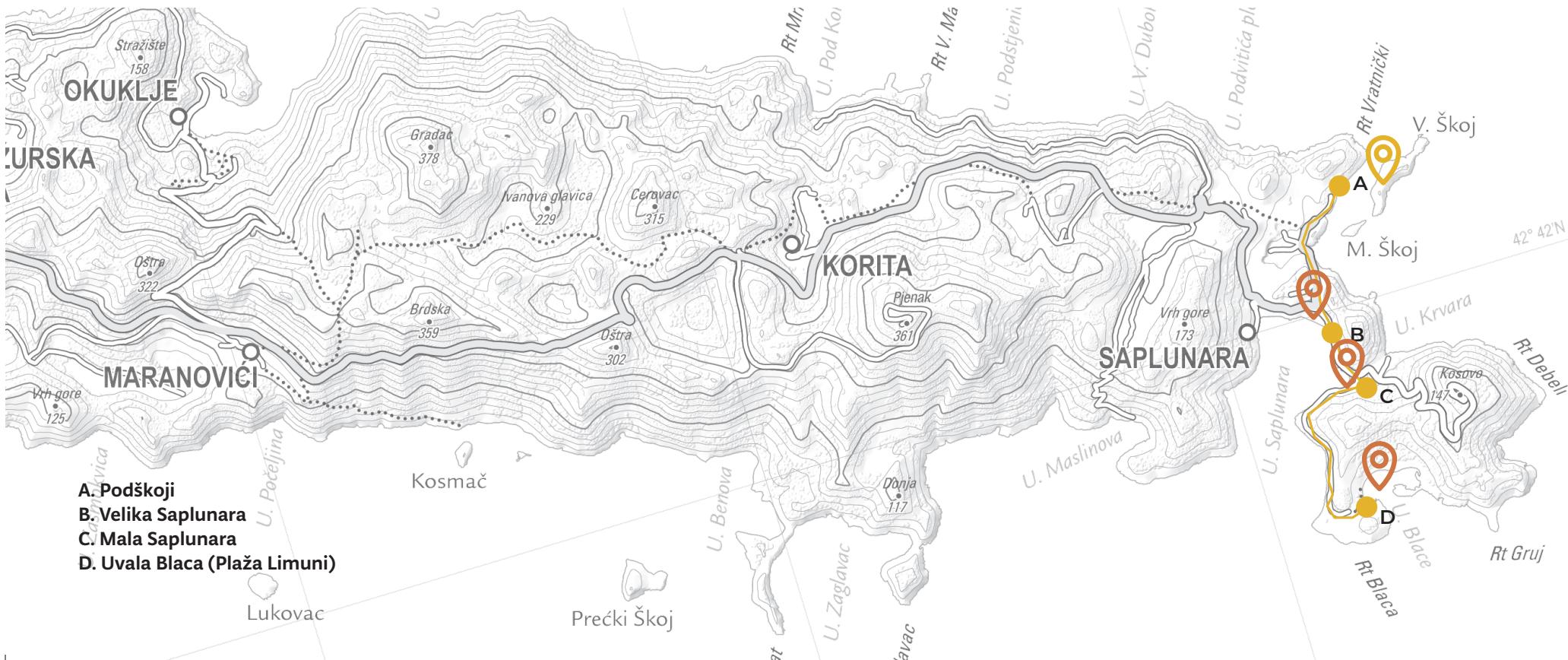
- 1 h

Zahtjevnost ture (1-5)

3

Što pripremiti

- Vlastiti bicikl ili rent-a-bike
- Puno vode
- Odjeća za kupanje

Prirodni i kulturno-povijesni resursi

U ovom poglavlju opisujemo sva prirodna i kulturno-povijesna bogatstva, tradiciju, priče i legende otoka Mljeta koje su spomenute u turama.

1.1

Flora i fauna

1.2

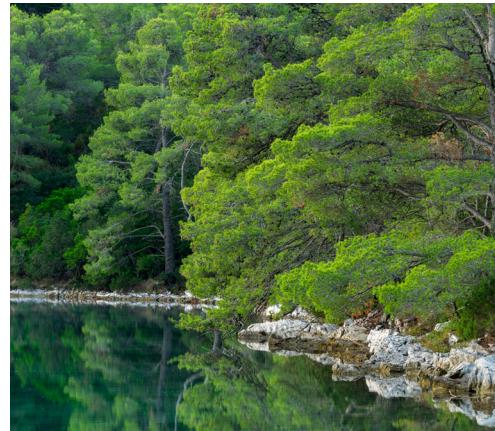
Flora i fauna

Flora i fauna

Mungos

Početkom 20. stoljeća na području otoka Mljeta boravilo je mnoštvo poskoka te je zbog njihovog ugriza stradala stoka, a rjeđe i ljudi. Zbog toga je tadašnje Ministarstvo poljodjelstva u Beču 1910. godine donijelo odluku da se na otok Mljet nasele mungosi, koji su prirodni neprijatelji zmija. Mali indijski mungos pripada porodici mačkolikih životinja. Vrlo su spretni i okretni lovci. U istraživanjima koja su se činila na mungosima, dokazano je da imaju veću otpornost na otrov zmija od ostalih životinja. Danas se mungos smatra stranom invazivnom vrstom na otoku Mljetu, kao i u mnogim drugim dijelovima svijeta gdje je introduciran.

Šuma alepskog bora i hrasta crnike

Glavni razlog proglašenja ovog dijela otoka Mljeta nacionalnim parkom 1960. godine bila je očuvanost njegovih šuma. Više od 90% kopnenog dijela Nacionalnog parka „Mljet“ danas je prekriveno šumskom vegetacijom gdje prevladavaju dvije šumske zajednice: zajednica hrasta crnike (odnosno česmine ili česvine) na sjevernim izloženostima i zajednica alepskog bora s podstojnom etažom vazdazelenih listača različite gustoće na južnim izloženostima. Zajednice nisu odvojene već prelaze jedna u drugu. Alepski bor udomaćena je vrsta donesena na Mljet za vrijeme Grka, vjerojatno zbog njihovih tadašnjih potreba za gradnjom i popravkom brodova.

Pinja (pinija, pitomi bor)

Crnogorično stablo iz porodice borovki, rasprostranjeno u južnoj Europi te zapadnoj Aziji na području oko Mediterana. U Hrvatskoj su ova stabla uglavnom zasađena i rastu na području primorja, no smatra se da upravo na Mljetu, odnosno njegovoj istočnoj obali, pinja predstavlja autohtonu sortu. Ova stabla mogu narasti i do 25 metara, a karakteriziraju ih visoke krošnje i jestive sjemenke – pinjoli.

1.4

Flora i fauna 1.5

Flora i fauna 1.6

Flora i fauna 1.7

Flora i fauna

Ptice

Mljet se nalazi na jednom od glavnih migracijskih putova ptica selica i tako predstavlja važnu točku kao odmorište i hranilište za mnogobrojne vrste. Već više od 8 godina se u NP Mljet na redovitoj godišnjoj razini prati stanje nekoliko značajnih vrsta ptica: sredozemnog galeba, sivog sokola, morskog vranca, škanjca osaša i crvenokljune čigre. Isto tako, bilježi se i prisutnost ostalih vrsta ptica. Do sada su zabilježene 134 vrste na širem području NP Mljet.

Orhideje

Zbog očuvane prirode na Mljetu se često mogu vidjeti ugrožene vrste biljaka. Tako na otoku raste tridesetak vrsta orhideja, a najviše je talijanskog kačuna, liburnijske kokice, ljubičastog šiljorepa i jesenske zasukice. Zbog zanimljivog oblika njenog cvijeta, orhideju talijanski kačun (*Orchis italica*) se u narodu još naziva i „golim čovjekom“.

Mediteransko bilje

Neke vrste ljekovitog mediteranskog bilja koje se mogu naći na otoku jesu: kadulja, vrijesak, buhač i mnoge druge. Samoniklo, divlje jestivo bilje zahtijeva ekološki besprijeckorne uvjete. Raste u neposrednom suživotu s čovjekom, na svim djelomice obrađenim površinama. No, može se naći i u polju, kao i posve divlje. Blagotvorno djeluje na zdravlje čovjeka jer nije zagađeno pesticidima i drugim otrovima. U sebi je zadržalo samo najbolje od onog što nudi priroda.

Bioraznolikost podmorja

Akvatorij Nacionalnog parka Mljet bogat je florom i faunom. U Velikom i Malom jezeru nalazimo bezopasnu meduzu *Aurelia relicta* koju ne možemo vidjeti nigdje drugdje u svijetu. Najveća kolonija kamenog koralja *Cladocora caespitosa* u Mediteranu također se smjestila na ulazu u Veliko jezero gdje se razvila do današnjih proporcija zahvaljujući intenzivnom strujanju mora uzrokovanih morskim mijenama. Neki od najvećih primjeraka školjkaša jakobove kapice (*Pecten jacobaeus*) pronađeni su u Velikom jezeru. U podmorju parka nalazimo i više od 60 vrsta koralja (crveni koralj, crni koralj) od kojih su mnogi endemi te gotovo 120 vrsta riba. Nalazimo i velike površine livade morske cvjetnice posidonije koja se nalazi pod Natura 2000 staništem od posebnog interesa za EU.

2.1 Geomorfološki fenomeni 2.2 Geomorfološki fenomeni 2.3 Geomorfološki fenomeni 2.4 Geomorfološki fenomeni

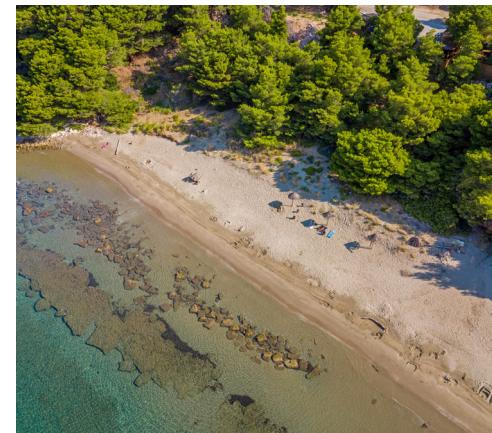
Veliko i Malo jezero

Fenomen mljetskih jezera u stvari je duboki morski zaljev koji je nastao postupnim potapanjem triju krških udolina nakon posljednjeg ledenog doba, prije desetak tisuća godina. Jezera su jedinstveni geološki, oceanografski te geomorfološki fenomen u kršu. Malo jezero je površine 24 ha i dubine do 29 m, a u njemu se nalaze dvije jame od kojih jedna završava na 38 m dubine, a druga na 50 m. Veliko jezero ima površinu od 145 ha i dubinu od 46 m, a unutar njega nalazi se otok Sveta Marija. Povećanjem razine mora nakon ledenog doba udoline su se ispunile morem i preko Solinskog kanala povezale s otvorenim morem. U vrijeme izmjene morskih mijena jezera intenzivno „komuniciraju“ s otvorenim morem, a zanimljivo je da se smjer strujanja mora mijenja otprilike svakih šest sati.

Jama (Odisejeva špilja)

Ovaj lokalitet originalnog naziva Jama, koji spada u najposjećenije atrakcije otoka, od sredine 1970-ih godina upravo se zbog turizma sve češće počinje nazivati Odisejevom špiljom, što je danas izvan lokalne zajednice i najčešći naziv. Razlog nastanka imena jedna je od poznatijih otočkih legendi prema kojoj je slavni junak Odisej tijekom svojih putovanja dospio i na Mljet gdje je bio zatočenik nimfe Kalipso. Odisejeva špilja jajolikog je oblika promjera nekoliko desetaka metara. Ima urušen svod po kojem je dobila ime Jama, jer gledajući s kopnene strane, izgleda kao velika rupa u zemlji. Kroz vapnenačke slojeve, što je odvajaju od otvorenog mora, nastao je prođor u obliku tunela pa se u špilju može ući plivajući ili manjim čamcem.

Pješčane plaže

Mljet se može pohvaliti predivnim plažama i kristalno čistim morem. Najpoznatija među njima je uvala Saplunara, u kojoj se nalaze dvije pješčane plaže, Velika i Mala Saplunara koje su omiljeno mjesto za ljetno uživanje. Prema legendama, na pijesku Saplunare svoje utočište pronašao je i sam Odisej, a u njenoj neposrednoj blizini brodolom je doživio i sveti Pavao. Treća pješčana plaža nalazi se u uvali Blace (drugog naziva Limuni) na jugoistočnom dijelu otoka Mljeta, a od mjesta Saplunara udaljena je 20 minuta hoda. Duga je gotovo jedan kilometar, okrenuta prema otvorenom moru i zaštićena niskim stijenama. Plaže Saplunara i uvalu Blace možemo promatrati kao simbole očuvane prirode jer na njima možemo vidjeti pješčane dine.

Blatine (ili slatine)

Blatine su krške depresije ispunjene bočatom vodom, odnosno slanom vodom nižeg saliniteta od morske koja nastaje miješanjem mora s tekućom vodom ili kišnicom. Zimi izgledaju poput pravih malih jezera, dok im se ljeti razina vode znatno snižava te im dno na kraju ostaje većinski prekriveno muljem, odnosno blatom pa odatle dolazi i naziv. Na Mljetu postoje tri blatine: kod mjesta Blato, Sobra i Prožura te jedna slatina kod Kozarica. Slatina kod mjesta Kozarica meliorirana je i koristila se za uzgoj agruma i povrća. Blatine služe za navodnjavanje polja i kao izvor vode u ljetnim mjesecima. Bočata voda i prisutnost jegulja u blatinama dokaz su da su izravno povezane s morem putem složenog sustava pukotina i kanala u krškom podzemlju.

2.5 Geomorfološki fenomeni 2.6 Geomorfološki fenomeni 2.7 Geomorfološki fenomeni 2.8 Geomorfološki fenomeni**Morske struje (kurenat)**

Dodatak fenomen kod mljetskih jezera predstavljaju i jake morske struje koje se ovisno o plimi i oseći mijenjaju svakih 6 sati. „Kurenat“ je najvidljiviji na Velikom i Malom mostu. Jačinu morske struje koristili su i benediktinci koji su u blizini današnjeg Velikog mosta izgradili mlin, kojeg je pokretala struja i služio je za mljevenje žita.

Otoći, otočići i hridi

Otok Mljet, a pogotovo područje Nacionalnog parka karakteriziraju brojni rtovi, uvale, otočići i hridi. Prema razvedenosti Mljet je na četvrtom mjestu hrvatskih velikih otoka. Neki od većih otočića u Parku jesu Pomeštak, Kobrava, Moračnik i Glavat.

Stijene i klifovi

Jedna značajka Nacionalnog parka Mljet je njegov jedinstveni panoramski izgled razvedenih obala, klifova, hridina i brojnih otočića te bogate ortografije okolnih brda što se strmo izdižu iznad morske površine zaklanjujući brojna krška polja i drevna naselja u kamenu.

Otok Sveta Marija

Otok Sveta Marija je i prije dolaska benediktinaca 1151. godine zasigurno bio sveto mjesto i minulim kulturama. Naime, kombinacija – u moru otok (Mljet), u otoku „more“ (slana jezera), u „moru“ unutar otoka manji otok (otok Sveta Marija) jedinstvena je prirodna pojava koja rijetko koga može ostaviti ravnodušnim.

3.1

Povijesna baština 3.2**Knežev dvor**

U doba Dubrovačke Republike mljetski knezovi nisu stalno boravili na otoku, sve do 1554. kada je u Babinom Polju izgrađena Kneževa palača (Palac). Babino Polje u to je vrijeme bilo središnje mjesto na otoku, u kojem je stolovao knez i zasjedala otočka univerzija. Danas se u prostorima nekadašnjeg Kneževog dvora nalazi etno zbirka „Biskup“.

3.2

Povijesna baština 3.3**Sotnica**

Prostor sotnice je sudska-upravna i gospodarska zgrada koja svoj naziv duguje lokaciji podno mjesta Babinog Polja (soto – dolje, ispod). Sotnicu su izgradili benediktinci kako bi u njoj pohranjivali prihode sa svojih posjeda u Babinom Polju te su u njoj obnašali sudbenu vlast sve dok otokom nije zavladala Dubrovačka Republika. Za vrijeme benediktinske vlasti u njoj su se vodile i knjige Mljetske kancelarije (tzv. mljetski kanceljer je u Sotnici zapisivao notarske spise, testamente, različite ugovore, tužbe i žalbe Mljećana u notarske knjige Diverse, Vendite, Testamenti i Lamente). Na zgradu Sotnice na balkonu je nadgrobna ploča, na kojoj je ispisan najdulji dosad poznati srednjovjekovni natpis na Mljetu.

3.3

Povijesna baština 3.4**Kompleks rimske palače/
Polače**

Ostaci vladarske palače iz 4./5. st. nalaze se uz samu obalu u mjestu Polače koje je prema palači dobilo ime. Palača je središnji dio velikog kompleksa koji je u prošlosti uključivao i terme, skladišni prostor, utvrdu - izvidnicu, dvije ranokršćanske bazilike te pristanište za brodove. Ova monumentalna građevina sastojala se od velike središnje dvorane bazilikalnog tipa koja završava poligonalnom apsidom, a sa svake strane bile su po dvije bočne prostorije. Ulazni dio predstavljalo je predvorje s uvučenim pročeljem artikuliranim trima vratima, a kojeg flankiraju dvije poligonalne kule. Rimska palača u Polačama je ujedno i treća najveća rimska građevina u Hrvatskoj, nakon Amfiteatra u Puli i Dioklecijanove palače u Splitu.

Ranokršćanske bazilike

Budući da je uvala u Polačama bila sigurna luka, pretpostavlja se da su u njoj zimovale rimske galije i da je zbog toga bilo potrebno toliko crkvenih građevina. Vjeruje se da su postojale tri ranokršćanske bazilike koje su najvjerojatnije nastale uz ljetnikovac u 5./6. st. Danas su djelomično očuvane dvije ranokršćanske bazilike - istočna i zapadna. Bazilika koja se najviše sačuvala je pravokutnog oblika okrenuta na jug, s proširenom apsidom u obliku slova „T“ (slično solinskim trobrodnim starokršćanskim crkvama). Zidana je od nepravilno tesanog kamenja. Na začelnom zidu još se vide prozori u obliku luka koji u središnjem dijelu imaju oblik križa (kao i crkva sv. Donata u Zadru).

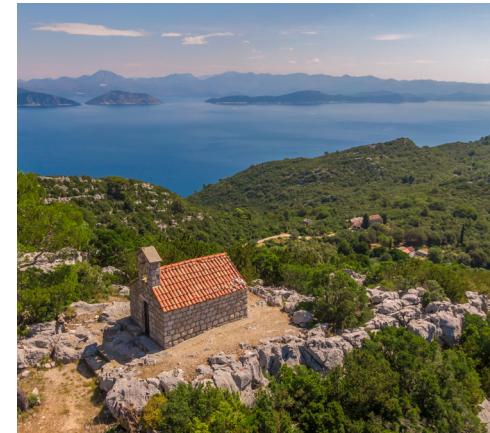
3.5

Povijesna baština 3.6**Goveđari**

Budući da su područjem na kojem se danas nalazi Nacionalni park gospodarili benediktinci, odlukom donesenom 1793. godine sklopljen je ugovor o naseljavanju kojim je dopušteno naseljavanje i rad te su određena davanja benediktincima. Goveđari su jedino mjesto u Nacionalnom parku koje nije na moru, a odlikuje ga amfiteatralna pozicija stambenih objekata. Na kraju sela u borovoj šumi na pola puta prema naselju Babine Kuće nalazi se crkvica sv. Nikole sagrađena početkom 1927. godine s pripadajućim župnim uredom na Velikoj Lozi na rubu Pomijente i Vrbovice.

Povijesna baština 3.7**Maranovići**

Maranovići su jedno od najstarijih naselja na otoku Mljetu. Ime su dobili po Ratku Maranoviću, veleposjedniku. Bogato Maransko polje i veliki prostrani maslinici doprinijeli su razvoju ovog mjesto koje je svojedobno imalo svoju župu i suce. Župna crkva sv. Antuna sagrađena je na mjestu stare gotičke crkve sv. Antuna koja se spominje uz bratovštinu u Maranovićima početkom 17. stoljeća.

Povijesna baština 3.8**Korita**

Korita nastaju u 15. st. nakon seobe iz Žare i nakon pustošenja Okuklja. Ime su dobila po prirodnim kamenim udubljenjima u koja se punila voda. Zbog geografskog položaja iz Korita se nadzirao akvatorij Mljetskog kanala, ali i pučine.

Povijesna baština**Prožura**

Prožura je naselje iz 15. stoljeća, nastalo oko dubrovačke gotičke crkve Presvetog Trojstva i samostana. Vjerovatni graditelji i osnivači su lokrumski benediktinci 1477. godine. Najveća dragocjenost je romaničko brončano i rustično-gotičko raspelo. Mjesto je služilo plemstvu Dubrovačke Republike za odmor. Crkva sv. Martina s trijemom dominira selom, a crkvica sv. Roka s polukružnom apsidom iz mlađeg doba daje dodatni cjeloviti dojam važnog i lijepog mjesta. Kašto (četverokutna utvrda) iz 17. stoljeća svjedoči o teškim vremenima te prometnoj i strateškoj važnosti otoka od pamtivijeka do danas.

3.9**Povijesna baština 3.10****Povijesna baština 3.11****Povijesna baština 3.12****Povijesna baština**

Mali most

Mali most kameni je most koji premošćuje uski i plitki kanal koji povezuje dva jezera, ispod kojeg mogu proći samo zaista mala plovila (primjerice kajak i kanu). Prostor Malog mosta popularno je okupljalište posjetitelja i kupalište. Dodatnu atraktivnost daje mu izražena morska struja koja svakih 6 sati mijenja smjer, karakteristična za jezera na Mljetu.

Veliki most

Veliki most premošćuje širi i dublji kanal koji spaja jezera sa solinskim kanalom i otvorenim morem. Most je 1958. godine zbog potreba tadašnjeg režima srušen, a kanal je dodatno proširen, što je utjecalo na intenziviranje struja. Godine 2016. nanovo je izgrađen most znatno većih dimenzija i drugačijeg izgleda, koji omogućava nesmetan obilazak jezera.

Polače

Zbog odličnog položaja koji današnje Polače mogu zahvaliti uvali koja je predstavljala sigurnu luku za brodove te vlastitom izvoru pitke vode, ovo područje bilo je naseljeno još od prvih stoljeća nove ere. Od spomenika iz tog vremena, nezaobilazna je rimska palača, po kojoj je mjesto dobilo i ime te dvije ranokršćanske bazilike. Polače su kontinuirano bile naseljene do 11. stoljeća, kada otok dolazi u vlasništvo benediktinaca pulsanskog reda, koji su zabranili naseljavanje u područje pod njihovom upravom. Nakon sedam stoljeća mrtvila, u 19. stoljeću Polače se opet počinju razvijati, kada su se iz Babinog Polja, oko 1830. godine, doselile obitelji Nodilo i Dabelić.

Babino Polje

Najnaseljenije mjesto na otoku, smješteno u samom središtu Mljetu. Babino Polje jedno je od najstarijih mjeseta na otoku, a datira još od 7. i 8. stoljeća. Budući da je u vrijeme vlasti Dubrovačke Republike u ovom mjestu stolovao knez, čemu svjedoči Knežev dvor, Babino Polje imalo je velik povijesni značaj za Mljet. Uz Knežev dvor, znamenitosti Babinog Polja su i Sotnica, brojne crkve poput one sv. Vlaha, sv. Spasa, sv. Pavla te ostaci crkve sv. Pankracija. U blizini mjesta nalazi se i znamenita Jama (Odisejeva špilja).

4.1

Priče i legende

4.2

Priče i legende

4.3

Priče i legende**Priče i legende**

Legenda o Odiseju

Iz grčkog razdoblja potječe i najpoznatija otočna legenda prema kojoj je slavni junak Odisej tijekom svojih putovanja dospio i na Mljet. Naime, nakon strašnog brodoloma kojeg je jedini preživio, Odisej je završio na otoku Ogigiji, kojeg mještani Mljeta prema opisima (maslinici uz samu obalu) poistovjećuju upravo s otokom Mljetom. Na Ogigiji je Odisej proveo 7 godina općinjen čarima nimfe Kalipso, kćeri boga Atlanta, koja ga je držala zatočenog u šilji, sve dok ga, po Zeusovoj naredbi, nije oslobodila. Vjeruje se da se radi upravo o današnjoj Odisejevoj šilji, jer se nedaleko od nje nalazi hrid Ogiran koja je kroz povijest nerijetko predstavljala opasnost za moreplovce.

Legenda o Agezilaju

Ova legenda govori o mljetskim ljepotama, koje se najznačajnije očituju na područjima jezera. Prema legendi je rimske car Septimije Sever protjerao s dvora Agezilaja iz Anazarba u Kalikiju pa se ovaj sklonio na Mljet sa svojim sinom, pjesnikom Opijanom. Na Mljetu je, kako priča kaže, dao izgraditi današnju rimsku palaču prema uzoru na rimske zaseoke. Svoje pomilovanje doživio je od strane cara Karakale nakon što mu je pjesnik sročio nadahnute stihove o ljepoti mora i ribarenja u svojima dvama didaktičkim epovima Kuvnyetika i Alieutika. Ipak Opian i njegov otac odbili su povratak u Rim, opravdavajući se kako svoje malo carstvo nikad ne bi mijenjali za veliko i pritom su caru poslali granu alepskog bora s ptičjim gnijezdom u kojem je bila školjka i time poručili da su našli raj na zemlji.

Legenda o nastanku Babinog Polja

Mnoštvo se legendi veže uz nastanak imena ovoga mjesta. Jedna od njih govori da je mjesto dobilo ime po nimfi Kalipso, poznate kao Odisejeve ljubavnice. Naime, vjeruje se da je nimfa na Mljetu doživjela duboku starost, te se o njoj pričalo kao o „babii“ koja je bila vlasnica cijelog otoka. Druga legenda govori o „babii“ koja je čula dvoje vojskovođa koji su se svađali oko područja današnjeg Babinog Polja te je otrovala izvor pitke vode i tako spasila mjesto. U znak zahvalnosti, prema priči, mještani su mjesto nazvali Babinim Poljem.

Sveti Pavao apostol brodolomac

Kao što je opisano u Djelima apostolskim u Bibliji, sveti Pavao je na svojem putovanju od Jeruzalema do Rima na Jadranu doživio strašnu oluju koja ih je zahvatila i gotovo potopila. Prema legendi, spašavajući se od velikog nevremena i brodoloma, more je izbacilo brodolomce na malenu pučinsku hrid na jugoistočnoj obali otoka Mljeta. U Sredozemlju postoji dva otoka koja su prema starim ljetopisima imala naziv Melita odnosno Malta, a to su današnji Mljet i Malta. Međutim, Mljet je oduvijek bio prepun zmija, a na Malti ih nikad nije bilo pa je i to jedan od najpouzdanijih dokaza da je sv. Pavao boravio na Mljetu, a ne na Malti.

5.1

Tradicija 5.2**Tradicija 5.3****Tradicija 5.4****Tradicija**

Maslinarstvo

Mljet je oduvijek imao tradiciju maslinarstva, a tome svjedoče i brojne legende. Nekoć je na području Parka bilo više od 12.000 stabala maslina, danas ih se obrađuje oko 4000. NP Mljet svake godine daje poticaje lokalnom stanovništvu za obnovu i održavanje maslinika.

Guvno (ili gumno ili arman)

Guvno je kulturno-povijesni lokalitet, inicijalno sagrađen za potrebu vršidbe žita i grahorica. Smještaj lokaliteta uvjetovan je stalnim kretanjem zraka potrebnog za odvajanje zrna od pljeve. Na Mljetu se na guvnima žito vršilo ručno dok se u nekim drugim krajevima vršilo i stokom (konji, volovi, mazge i drugo), koja može biti vezana za stup u sredini gumna (stožer). U nekim mjestima guvna su se koristila i kao mjesto za društveno okupljanje i za ples.

Vinogradarstvo

Na Mljetu su se uzgajale uglavnom slijedeće vinske sorte vinove loze:
 - crne sorte: plavka, mrkuša, crna bratkovina (lovorika),
 - bijele sorte: rukatac, kuljenička, zlatarica, grk, kuč, pošip, bunda, bijela bratkovina (bijela lovorka).

DNA analizom je utvrđeno da su kuljenička i mrkuša autohtone sorte koje uspijevaju samo na Mljetu. Na osnovi provedenih ispitivanja to su sorte vrlo dobrih karakteristika i za očekivati je da će vina ovih sorti biti ubrzo prepoznata i tražena.

Stočarstvo

Mljetske obitelji su uglavnom imale jednog ili dva magarca, deset do dvadeset ovaca, do desetak koza, jednu ili dvije svinje i nešto kokoši. Od početka pa do sredine dvadesetog stoljeća neke obitelji su imale stada ovaca i/ili koza s više od sto grla.

5.5

Tradicija

Nošnja i folklor

Mljetska narodna nošnja se izrađivala uglavnom od vune te nešto malo od svile. Na ukrasnim dijelovima je prevladavala crvena te žuta i zelena boja. Odjeća udovica isključivo je bila crne, a jedino košulja bijele boje.

Ženska nošnja se očuvala u vrlo malo izmijenjenom obliku, dok je muška nošnja prilično izmijenjena kroz devetnaesto stoljeće jer su muškarci češće izbivali izvan Mljeta (plovidba, ratovi, prekomorske zemlje) i nabavlјali moderniju odjeću. Tradicionalni mljetski plesovi su: Poskočica i Škampa Boško koji su se plesali uz Ijeriku. Uz tradicionalne mljetske pjesme koncem devetnaestog stoljeća pojavljuju se i pjesme s kopna, u prvom redu iz ostalog dijela Dalmacije i Hercegovine.

